

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/805/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2312219499
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:2312219499.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu Home Credit Slovakia, a.s., Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, proti žalovanému Q. Z., bytom E., S. XX, o zaplatenie 2.065,35 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 15C 57/2014-67 zo 17.4.2014 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 2.065,35 € v splátkach vo výške 25 €, vždy do 30. dňa v mesiaci od 15.5.2014 s tým, že nezaplatením čo i len jednej zo splátok sa stáva splatným celý dlh a ďalším výrokom účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Vychádzal zo žaloby, ktorou žalobca žiadal zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 2.065,35 € s prísl., titulom nesplateného revolvingového úveru a vzal do úvahy, že žalovaný na pojednávaní konanom 17.4.2014 uplatnený nárok čo do základu aj výšky uznal, a tak vo veci samej rozhodol rozsudkom pre uznanie. V súlade s ust. § 160 ods. 1 O.s.p. povolil žalovanému priznané plnenie uhradiť v splátkach. O trovách konania rozhodol podľa § 150 O.s.p. a úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, pričom prihliadol na osobné a majetkové pomery žalovaného, ktorý spláca ďalšie dva úvery žalobcovi a má v celodennej starostlivosti ťažko postihnuté dieťa.

Rozsudok vo výroku o trovách konania napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho zmeniť a priznať mu uplatnené trovy alebo napadnuté rozhodnutie v časti trov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Mal za to, že prvostupňový súd mu svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom. Citoval § 150 ods. 1 O.s.p. a s poukazom na konštantnú judikatúru poukázal na podmienky, ktoré musia byť splnené pri aplikácii predmetného ustanovenia. Zdôraznil, že žalovaný neplnením si povinností vyplývajúcich z úverovej zmluvy dostal sa do omeškania a uplatnený nárok bol odôvodnený a má oporu v dojednanej zmluve. V dôsledku napadnutého rozhodnutia sa dostal do zjavne znevýhodňujúceho postavenia, nakoľko za účelom uspokojenia svojho nároku bol nútený obrátiť sa na príslušný súd a je nesporné, že mu tým preukázateľne vznikli trovy.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a zistil, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie rozsudku (§ 219) ani na jeho zmenu v napadnutom výroku (§ 220 O.s.p.), lebo postupom súdu bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom, preto rozsudok vo výroku o trovách konania podľa § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Právo účastníkov na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces (konanie) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a procesnou zárukou spravodlivého rozhodnutia, preto je povinnosťou súdu v každom svojom rozhodnutí (a to aj v rozhodnutí

o procesnom nároku) uviesť v súlade s ust. § 167 ods. 2 v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p. dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené, lebo inak účastník objektívne nemá možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť rozhodnutia, príp. postupu súdu a efektívne využiť svoje procesné právo na podanie odvolania proti rozhodnutiu, a ani odvolaciemu súdu nie je umožnené posúdiť správnosť postupu súdu prvého stupňa pri vydaní rozhodnutia. Odôvodnenie, ktoré nezodpovedá týmto zákonným a ústavným požiadavkám, má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov a súčasne znamená odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, lebo takým postupom súdu je účastníkovi znemožnená realizácia procesných práv priznaných mu procesným predpisom za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. V takom prípade preto prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal podľa odôvodnenia preskúmaného rozsudku z § 150 O.s.p. (bez konkretizácie príslušného odseku), keď prihliadal „na osobné a majetkové pomery žalovaného, ktorý spláca ďalšie dva úvery žalobcovi, vo svojej starostlivosti má ťažko postihnuté dieťa, ktoré je v jeho celodennej starostlivosti“. Takéto stručné odôvodnenie rozhodnutia v situácii, kedy žalobca evidentne mal v spore plný úspech, nemožno pokladať za dostatočné a reflektujúce výnimočnosť aplikácie § 150 O.s.p. V skutočnosti, že žalovaný spláca žalobcovi ďalšie dva úvery, bez ďalšieho ťažko možno nachádzať dôvody pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi. Takýto názor by bez rozumného dôvodu mohol evokovať záver, že povinnému subjektu postačí čerpať viacero úverov a bez ohľadu na ich splácanie (či nesplácanie), táto okolnosť by mohla vyústiť v zbavenie sa povinnosti uhradiť trovy úspešného účastníka. Navyše z obsahu spisu nevyplýva, aby mal žalobca v celodennej starostlivosti ťažko postihnuté dieťa, keďže podľa všetkého je v pracovnom pomere v U.S. Steel Košice, s.r.o. (viď mzdový list na č.l. 81). Je pritom zrejmé, že súd prvého stupňa v čase rozhodovania o trovách konania žiadne relevantné doklady preukazujúce situáciu žalobcu k dispozícii ani nemal a tieto boli zakladané do spisu až po jeho rozhodnutí.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní a tiež na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril, pokiaľ ich mohol uplatniť. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom.

Ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. nie je možné považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť jeho aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 150 O.s.p. preto nemožno vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

V sporovom konaní (ako tomu je aj v danom prípade) sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci, prípadne sa skúma zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon má za následok zastavenie konania. Otázka zavinenia sa hodnotí vždy iba podľa procesného výsledku. Len výnimočne nemusí súd úspešnému účastníkovi priznať náhradu trov konania podľa ust. § 150 ods. 1 O.s.p.. Ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné

osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. preto nemožno vykladať tak, že kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania je možné nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka.

Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutie o trovách konania s poukazom na celý komplex okolností relevantných pre rozhodnutie o náhrade trov konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia. Aby súd tento komplex mohol zodpovedne posúdiť, musí sa nevyhnutne vysporiadať so všetkými doň patriacimi okolnosťami, pretože len na tomto základe možno potom so znalosťou veci niektorým z nich priznať prioritu pred ostatnými.

So zreteľom na uvedené napadnutý výrok rozsudku musel byť zrušený a vec v rozsahu zrušenia vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Povinnosťou súdu bude znovu rozhodnúť o náhrade trov účastníkov a toto rozhodnutie náležite odôvodniť. V prípade, že o trovách rozhodne znovu podľa § 150 ods. 1 O.s.p. vezme do úvahy všetky dôvody uvedené vyššie vyplývajúce z tohto ustanovenia tak, aby bola zrejماً výnimočnosť jeho aplikácie, umožňujúca náhradu trov konania oprávnenému celkom alebo sčasti nepriznať.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.